

Can Duran

“Foren els Duran, marquesos de Peñalver, els qui iniciaren, l'any 1743, la construcció d'un gran casal senyorívol, que amb algunes reformes conservà el seu aspecte fins que va ser definitivament enderrocat fa pocs anys. El gran edifici de planta quadrada, amb capella, dos pisos d'alçada, cobert amb sostre pla i coronat amb una torre quadrada, de formes sòbries i senzills esgrafiats a la façana, amagava en el seu interior amplis i guarnits interiors amb mobles luxosos, una completa col·lecció d'objectes religiosos, cortinatges, murals i altres pintures que hem pogut conèixer per l'inventari que redactà la vídua Rosa de Duran. A l'exterior hi havia cuidats jardins caracteritzats especialment pels mil·lenaris xipressos. Els Duran hi passaven temporades, però de la casa i les terres se n'ocupaven els diferents masovers, entre els que destacà en Rafeló o Feló, nom pel qual es coneix també la torre gran dels Duran.

El problema de l'abastament d'aigua va ser resolt l'any 1774, quan es concedí establiment a Domingo de Duran i de Múxiga per conduir l'aigua del pou que havia comprat a Benet Batllori, pagès de Sarrià, mitjançant conduccions externes o subterrànies (de manera que, si aquestes conduccions havien de fer-se per sota de camins o al costat d'aquests, es fessin sense causar la més petita molèstia), a la casa i heretat que posseïa a les Corts, tant per a l'ús de la casa com per al rec de les terres.

La casa va conèixer un període de gran esplendor que durà fins a la mort de l'últim membre de la família Duran. Llavors es coneixia com a “torre Gran dels Duran”, perquè la família havia comprat una altra propietat molt propera, Can Calona, que es coneixia com a “torre Xica”.

Pocs anys després, el 1870, els hereus de confiança, el canonge Morgades i el prevere de Sant Just i Pastor, per atendre les obligacions de l'herència i per pagar a Eduard Duran i Prat una part de les dues-centes mil pessetes que prestà a l'esmentada herència, vengueren la finca i catorze plomes d'aigua per cent mil pessetes al pare Julià Maresma i Oller, prevere de l'església de Sant Jaume, que actuava com a laica i privada persona, i al propi Eduard Duran i Prat, advocat de Barcelona. La finca, que era franca en alou, aleshores limitava a l'est amb les terres dels hereus de Josep Parladé i d'Eduard Llança; al sud, amb la projectada plaça de les Corts -plaça Comas-, les dels hereus de Jaume Piera i les dels Parladé; a ponent, amb terrenys de Jaume Piera i Eduard Duran mitjançant el camí de les Corts a Sarrià, i al nord, amb els de Maria Miret i Eduard Llança. Feia en total unes quatre mujades i mitja, i estava formada per cinc designes de terra més la casa amb la seva gleba, on hi havia els horts i el jardí i on s'havien edificat algunes dependències com cotxeres i patis, i la bassa d'aigua que procedia de la mina de la casa de Josep Andreu, sobre la qual aigua es fixaren una sèrie de pactes, com el cabal, la possessió de la clau del repartidor, etc. També es pactà que es destinaria l'heretat a l'ús i objecte que els compradors consideressin convenient, però sempre sometent-lo a l'arbitri del bisbe de la diòcesi.

L'any 1881, el pare Maresma i Oller va vendre per 25.165 pessetes la seva meita "pro-indiviso" a Antoni Estalella i Sivilla, prevere de la Catedral. Quatre anys després morí Eduard Duran, i en el seu testament deixà al seu amic, el prevere Josep Morgades i Gili, com a pública i privada persona, els drets que li corresponien sobre la meitat de la torre Gran dels Duran, i tot el dret i la propietat sobre la torre Xica i la mina d'aigua.

Josep Morgades i Antoni Estalella vengueren l'any 1886 tota l'heretat amb les seves catorze plomes d'aigua a les religioses Dominiques franceses de l'ordre de la Presentació. L'acte de venda es féu a nom de Julieta-Llorença Perdome i Goudard, Caterina Valeria Robert i Conillard, Petra Dufor i Lamoure i Maria Agustina Badenier i Deschamps, de nacionalitat francesa i dedicades a l'ensenyança, per un preu simbòlic de 30.000 pessetes però amb la condició de dedicar l'edifici a asil per mantenir gratuïtament, instruir i moralitzar joves esgarriades, i la resta a col·legi per a instrucció i educació catòlica de nenes orfes o desemparades i senyoretes pensionistes. En aquells moments, la casa ja estava funcionant com a asil on residien trenta-quatre joves, obradors de Sant Josep, i es mantenien unes altres trenta-quatre orfes, i servia de pensionat de senyoretes que pagaven una pensió modesta. Hom coneixia l'asil amb el nom del Bon Consell. Per últim, s'assenyalava que si la finca tenia una destinació diferent a la pactada, immediatament havia de tornar a mans dels venedors o del bisbe de Barcelona.

El 13 d'octubre de 1936, fou incautada per la FAI, i el comitè de presons de la Generalitat de Catalunya la destinà a presó de dones, funció que perdurà amb la Dictadura fins al 1955. Quan l'edifici i les terres foren retornats a les monges, aquestes inscriviren, l'any 1963, al Registre de la Propietat la finca com a propietat de la Congregació de Germanes de la Caritat de la Presentació de la Santíssima Verge. Llavors enderrocaren l'edifici per edificar una escola nova, però el solar passà a mans d'una immobiliària -amb la qual cosa s'incompliren els pactes de la venda, que, al seu torn, el vengué a una coneguda companyia comercial "El Corte Inglés" que hi inaugurà l'any 1974 uns grans magatzems. "

NAVARRO I MOLLEVÍ, Imma (1993): *Masies de les Corts, torres, masos i altres cases*. Barcelona. Ajuntament de Barcelona. Districte de les Corts.